

Sygn. akt VII U 408/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2016r.

Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nożykowska

Protokolant: Maciej Przesmycki

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania A. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o zasiłek macierzyński, zasiłek chorobowy

na skutek odwołania A. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 27 maja 2015r. znak (...) - (...) - (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że:

a) odmawia odwołującej A. B. (2) prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013 r. do 15 października 2013 r.

b) ustala, że podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego przyznanego odwołującej A. B. (1) za okres od 16 października 2013r. do 14 października 2014r. stanowi kwota 9350,13 zł (dziewięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt złotych trzynaście groszy)

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. na rzecz odwołującej A. B. (1) kwotę 60 złotych (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

3. oddala wniosek o zwrot kosztów w pozostałym zakresie.

Sygn. akt VII U 408/15

UZASADNIENIE

W dniu 7 lipca 2015 r. (data prezentaty) A. B. (1) reprezentowana przez pełnomocnika wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. z dnia 27 maja 2015 r. znak: (...) - (...) - (...). W uzasadnieniu złożonego odwołania, odwołująca wskazała, że decyzja organu rentowego rażąco narusza dyspozycje art. 386 § 6 kpc i pomija wskazania Sądu Okręgowego zawarte w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie XIII Ua 18/14. Odwołująca wskazała, że brak jest przesłanek do przyznania jej zasiłku chorobowego, zaś podstawa zasiłku macierzyńskiego została ustalona błędnie- gdyż powinna uwzględniać treść art. 36 ust. 2 w zw. z art. 48 ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby macierzyństwa.

(odwołanie k.2-3).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. wniósł o jego oddalenie, wskazując, że z uwagi 90 dniowy okres wyczekiwania zasiłek chorobowy został odwołującej przyznany od 8 października 2013r do 15 października 2013r., zaś podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego i chorobowego została ustalona na kwotę 480 złotych (odpowiedź na odwołanie k.5-6).

Na rozprawie w dniu 2 czerwca 2016r. pełnomocnik odwołującej sprecyzował, że domaga się odmówienia odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8

października 2013r, do 15 października 2013r. i przyznania prawa do zasiłku macierzyńskiego od 16 października 2013r do 14 października 2014r. przy przyjęciu, że podstawą wymiaru zasiłku macierzyńskiego wynosi 935010 zł.(k 29).

Na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2016r. pełnomocnik odwołującej wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa według wartości przedmiotu sporu powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego o sygnaturze III UZP 2/16 i wskazując, że wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 106.000 złotych. (k 44)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. (1) zgłosiła się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 10 lipca 2013r. wskazując jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe kwotę 9.350,10 zł (bezsporne).

Odwołująca terminowo opłaciła składki na ubezpieczenie chorobowe za lipiec, sierpień i wrzesień 2013r w kwocie 2982,70 zł obliczając je od podstawy wymiaru 9.350,10 zł. Za październik 2013 odwołująca opłaciła składkę w kwocie 153,12 zł od podstawy wymiaru 480 zł. (bezsporne).

Od 10 lipca 2013r. do 30 października 2013r. odwołująca była niezdolna do pracy. W dniu 10 lipca 2013r. odwołująca wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie zasiłku chorobowego. Decyzją z dnia 26 lipca 2013r. Zakład ubezpieczeń społecznych odmówił odwołującej praw do zasiłku chorobowego za okres od 10 lipca 2013r. do 30 października 2013r. Odwołująca nie wniosła od tej decyzji odwołania. Z uwagi na decyzję ZUS odwołująca w okresie zwolnienia lekarskiego kontynuowała prowadzenie działalności gospodarczej. (akta rentowe).

W dniu 16 października 2013r. odwołująca urodziła dziecko (bezsporne)

W dniu 24 października 2013r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 16 października 2013r. do 15 kwietnia 2014r, oraz za okres urlop rodzicielskiego od 16 kwietnia 2014r. do 14 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 22 listopada 2013r. uchylił decyzję z dnia 26 lipca 2013 odmawiającą ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 7 lipca 2013r. do 7 października 2013r. oraz od 16 października 2013r. do 30 października 2013r. i przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013r. do 15 października 2013r. Decyzją z dnia 13 grudnia 2013r. organ rentowy przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013r. do 15 października 2013r. w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz przyznającą prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 16 października 2013r. do 14 października 2014r. w wymiarze 80% podstawy wymiaru. Odwołująca wniosła odwołanie od decyzji z dnia 22 listopada 2013r. i 13 grudnia 2013r. do tut. Sądu. Sprawa toczyła się pod sygnaturą VII U 29/14. Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014r. Sąd oddalił obydwa odwołania.

W wyniku apelacji odwołującej Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 18 lutego 2015r. uchylił zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje organu rentowego i przekazał organowi rentowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że decyzja z dnia 26 lipca 2013r. odmawiająca odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 lipca 2013r. do 30 października 2013r. była decyzją prawidłową. Nie była

kwestionowana przez odwołującą i stała się prawomocna. Nie otrzymawszy zasiłku odwołująca wykonywała nadal działalność gospodarczą. Z tego tytułu osiągała dochodów i odprowadzała składki na ubezpieczenie chorobowe. Sąd Okręgowy podkreślił, że organ rentowy uchylił prawomocną decyzję z dnia 22 listopada 2013r bez podania podstawy prawnej. Sąd II instancji wskazał, że zarówno w decyzji z dnia 22 listopada jak i 13 grudnia organ rentowy nie ustalił podstawy wymiaru zasiłku, co jest istotą rozstrzygnięcia. Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku powinny mieć zastosowanie przepisy art. 48-52 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby macierzyństwa, wskazując, że w przypadku odwołującej należy wziąć pod uwagę treść art. 48 ust. 1 ustawy oraz okoliczność, że odwołująca urodziła dziecko po trzech pełnych miesiącach opłacania składek na ubezpieczenie chorobowe. (akta VII U 29/14).

Decyzją z dnia 27 maja 2015 r. znak: (...) - (...) - (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił odwołującej A. B. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 lipca 2013r. do 7 października 2013 i od 16 października 2013r do 30 października 2013r., przyznał prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013r. do 15 października 2013r., przyznała prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 16 października 2013r. do 14 października 2014r. i ustalił, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego stanowi kwota 480 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołująca przystąpiła do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w dniu 10 lipca 2013r., a organ po ponowny przeanalizowaniu sprawy podtrzymuje decyzję z dnia 22 listopada i 13 grudnia 2013r. (akta rentowe).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów oraz ich kserokopii złożonych do akt sprawy oraz w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, które nie były kwestionowane przez strony, również Sąd nie znalazł podstaw do podważania ich prawdziwości. Sąd oparł się także na ustaleniach poczynionych przez Sąd w sprawie VII U 29/14 z uwagi na zakres związania wydanym w tamtej sprawie wyrokiem.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Na wstępie wskazać należy, że sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 18 lutego 2015r. sygn.. akt XIII Ua18/14 i na mocy art. 365 § 1 kpc. Za dominujące w nauce polskiej uznać należy bowiem stanowisko, że związanie stron (oraz wyjątkowo innych osób), o którym mowa w art. 365 polega na związaniu tych osób dyspozycją zawartą w sentencji wyroku skonkretyzowanej, zindywidualizowanej i trwałej normy prawnej wywiedzionej przez sąd z norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych. Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej rozstrzygające w sprawach innych niż karne są związane prejudykalnie, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudykacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych. Związanie stron oraz prejudykalne związanie innych organów określane są jako pozytywny aspekt prawomocności materialnej albo, według innych autorów, jako tzw. pozytywny skutek prawomocności formalnej.

Mając powyższe na względzie zaskarżona decyzja podlega zmianie z uwagi na to, że jest sprzeczna z wiążącymi ustaleniami Sądu Okręgowego.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r. (z 2014 r. poz. 159 ze zm.) świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.), zwanym dalej "ubezpieczonymi".

Jak wynika z art. 4 ustawy ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego:

1) po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli podlega obowiązkowo temu ubezpieczeniu;

2) po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie.

Zasiłek macierzyński natomiast zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków dla ubezpieczonych nie będących pracownikami określa art. 48 ustawy, który w ust. 2 zawiera odesłanie do art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, 43 i 46. Jak wynika z art. 48 ust. 1 podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem 12 miesięcy podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie nie było sporne, że odwołująca podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 10 lipca 2013r. i że do czasu ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego tj. do dnia urodzenia dziecka podlega ubezpieczeniu chorobowemu przez trzy pełne okresy opłaca składek od maksymalnej podstawy wymiaru tj. od kwoty 9350,10 zł. Strona odwołująca nie kwestionowała także zasadności podglądu, że uwagi na 90 dniowy okres wyczekiwania odwołujące nie przysługiwał zasiłek chorobowy. 90 dniowy okres wyczekiwania kończył się z dniem 7 października 2013r. Brak jest jednak podstaw do przyznania odwołującej zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013 r. do 15 października 2013r. Jak wynika bowiem z oświadczeń odwołującej i z ustaleń Sądu Okręgowego odwołująca w tym okresie prowadziła działalność gospodarczą, co z uwagi na brzmienie art. 17 ustawy zasiłkowej wyklucza możliwość przyznania zasiłku chorobowego. Dodatkowo wskazać należy, że decyzja z dnia 26 lipca 2013r. stała się ostateczna, gdyż nie została przez odwołującą zaskarżona. Zgodnie z art. 16 §1 kodeksu postępowania administracyjnego uchylenie lub zmiana ostatecznych decyzji administracyjnych może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych.

Organ rentowy nie wskazał żadnych okoliczności, które zezwalałyby w niniejszej sprawie na uchylenie ostatecznej decyzji z dnia 26 lipca 2013r. i mimo stanowiska Sądu Okręgowego przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013r. mimo braku ku temu jakichkolwiek podstaw. Skutkowało to koniecznością zmiany zaskarżonej decyzji poprzez odmówienia odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2013r. do 15 października 2013r.

Organ rentowy dokonał także błędnego ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego ignorując wytyczne i ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 18 lutego 2015r. Podstawa wymiaru zasiłku powinna bowiem zostać ustalona w oparciu o treść art. 36 ust. 2 w zw. z art. 48 ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa tj. przychód osiągnięty za pełne miesiące kalendarzowe, czyli zadeklarowaną kwotę stanowiącą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne po dokonaniu obowiązkowego odliczenia, tj. kwota 9.350,10 zł.

Mając powyższe na względzie Sąd na mocy art. art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że odmówił odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres 8 października 2013r. do 15 października 2013r. i ustalił podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego na kwotę 9350,10 zł.

Jednocześnie na mocy art. 98 kpc Sąd obciążył organ rentowy kosztami zastępstwa procesowego odwołującej ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika odwołującej na kwotę 60 złotych zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika odwołującej o przyznanie kosztów w wysokości wynikającej z wartości przedmiotu sporu jako niezasadny. Pełnomocnik powoływał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016r., sygn. akt III UZP 2/16.

Zgodnie z tą uchwałą, której Sąd Najwyższy nadał moc zasady prawnej w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Niniejsza sprawa nie jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego ani o podleganie ubezpieczeniom społecznym, jej przedmiotem była kwestia prawa do zasiłku chorobowego i wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, co powoduje, że zasada wyrażona w przedmiotowej uchwale nie ma w niniejszej sprawie zastosowania.